

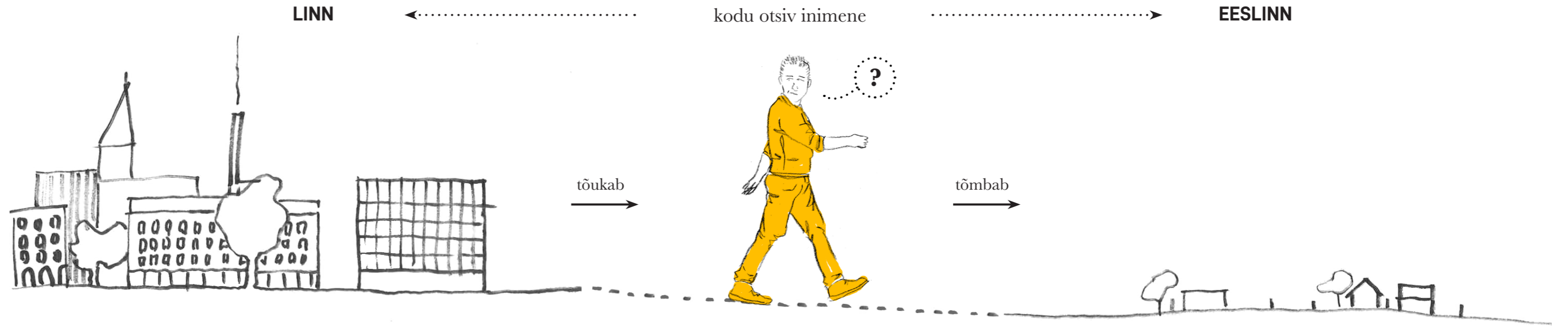
ELADA LINNA TAGA. ALTERNATIIVID VALGLINNASTUMISELE JA VÕRGUSTIKEPÕHINE AVALIK RUUM

Elatustaseme kasvu, vabaturumajanduse ja nõrga planeerimise tagajärjel toimub valglinnastumine. See on keeruline protsess, mille eest vastutab nii tarbija, pakkuja kui ka majanduskeskkond ja ühiskond üldisemalt.

Valglinnastumise tõttu kannatab kohalik keskkond, kui chitustegevuse tõttu vaesuvad või hävivad looduslikud paigad, ning ka ruum kaugemal, kui näiteks kesklinnas on probleem saaste ja liiklussummikutega.

Teisalt kannatab kohalik elanik, tal puuduvad kodulähedased ärid ja teenused ning erinevad võimalused liikumiseks ja suhtlemiseks. Valglinnastunud aladel on harva mõeldud kvaliteetsele avalikule ruumile, mis võimaldaks sotsiaalsete suhete tekkimist ja püsimist.

Kodu äärelinnas peaks olema rohkem kui lihtsalt maja aiaga. Kodu koosneb ka avalikust ja sotsiaalsest ruumist. Valglinnaaladel, kus planeerimisel mängivad kõige suuremat rolli arendaja erahuvid, tuleb sellele ruumile ruumi teha.

mitmekesiste eluruumide puudus
elupindade kõrge hind ja suur nõudlus
transpordiprobleemid
ebaturvalisus ja müra
vähenenud lapsesõbralikkus

elatusaseme ja heaolu kasv
eeslinnas saab "sama raha eest rohkem"
soov elada eramajas
soov elada privaatse keskkonnas

TALLINNA REGIOON

Tallinna funktsionaalse linnaregiooni elanike arv on kasvanud 600 000 lähedale.

Suur-Tallinn on eeslinnastumisel laienenud 800 km²-le, millest halduslikult moodustab Tallinna linn 159 km².

Umbkaudu pool eesti elanikkonnast elab 1,8 protsendil riigi alast.

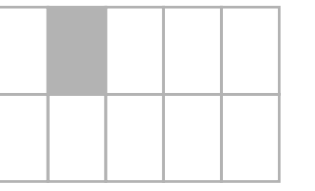
Tallinna regioonist käib iga päev Tallinnas tööle, koolis või vaba aega veetmas üle 50% inimestest.

Üldplaneeringute kohaselt on võimalik elamualasid suurendada veel 10 korda.

■ asustus rajatud kuni 1991. aastani
■ asustus rajatud aastatel 1991-2021

5 km

PROJEKTI ÜLESEHITUS

REGIONAALNE SKAALA

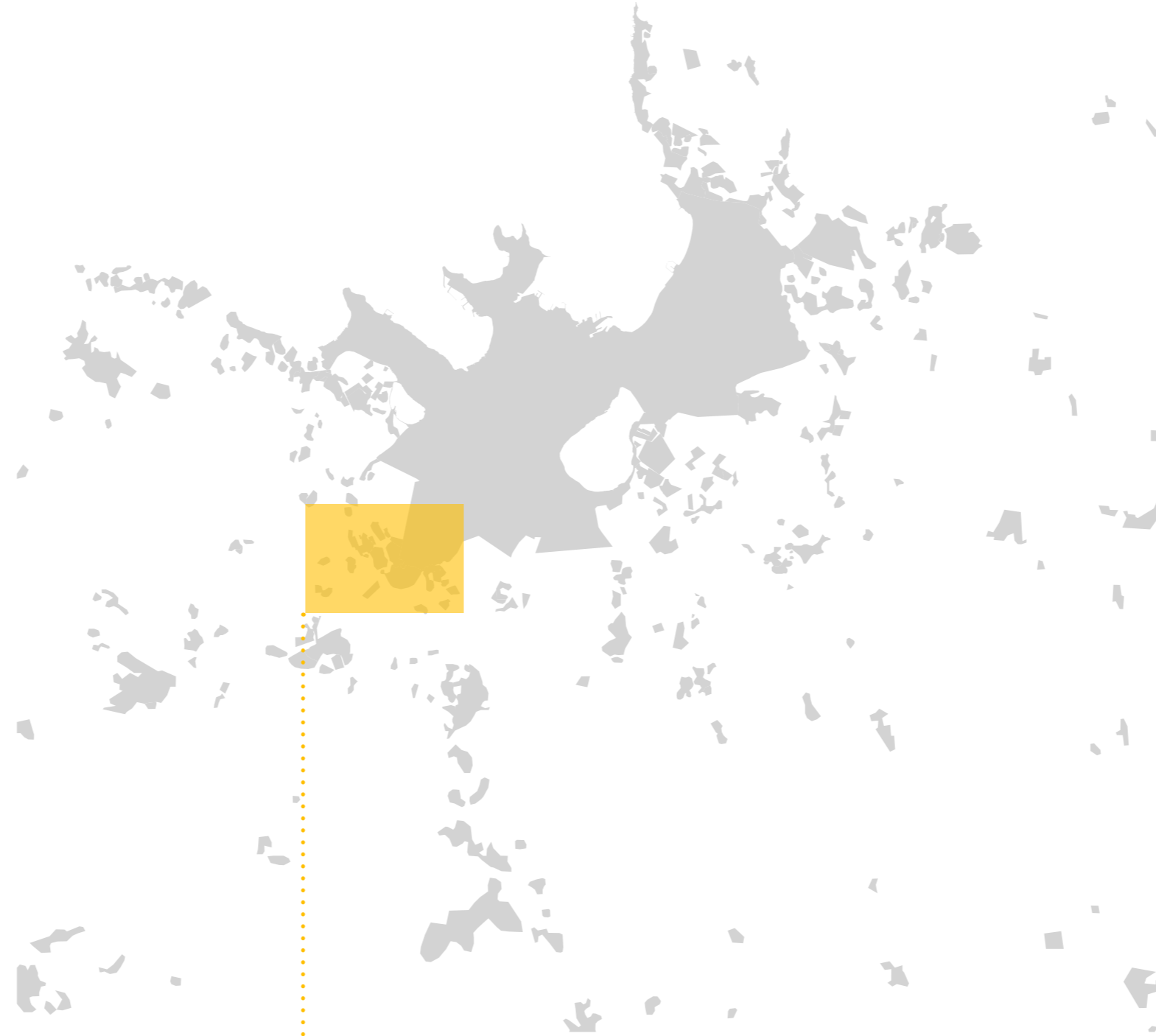
Tallinna regioon

eesmärgid:

suunata Tallinna regiooni arengut
kompaktsemate asulate poole

tegeleda valglinnastumist piiravate meetoditega

pakkuda Tallinnale välja linnastumise piirid ehk kasvupiirid

PIIRKONDLIK SKAALA

Laagri piirkond

eesmärgid:

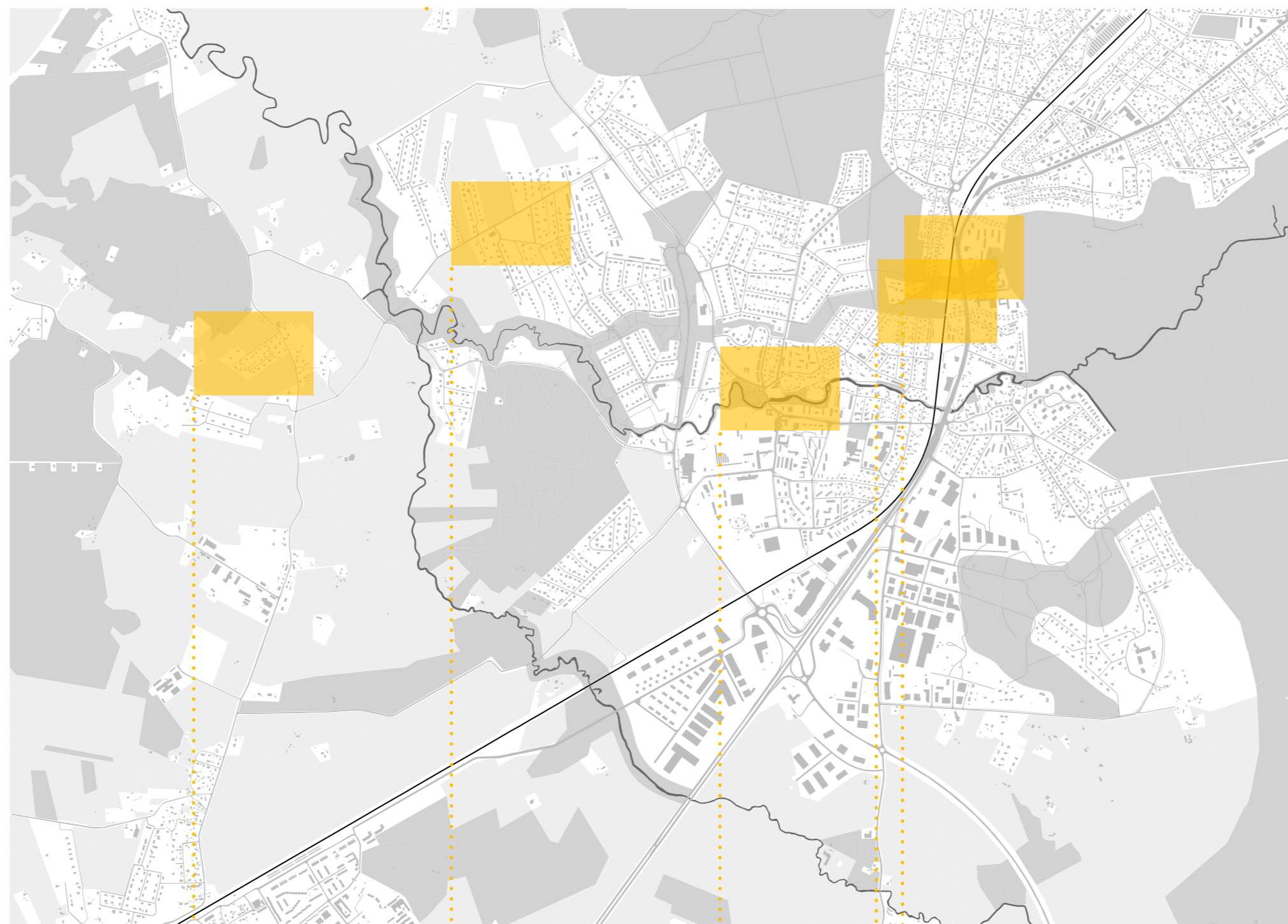
planeerida võrgustikepõhiselt

vähendada autostumist ja pendelrännet

tugevdada rohevõrgustikku

toetada sotsiaalset võrgustikku

toetada kergliiklejate taristut

ÜLEMINEK

linnastumise piir rakendub Laagri piirkonnale

tekib selgem piir erinevate asumite vahel — aitab kaasa koha identiteedi kujunemisel ja tugevnenemisel

eeslinnu planeeritakse Tallinna osana, isegi kui need jäävad linna administratiivsetest piiridest välja

liikuvuse (eriti ühistranspordi) parandamine

KOHALIK SKAALA

Laagri avalik ruum

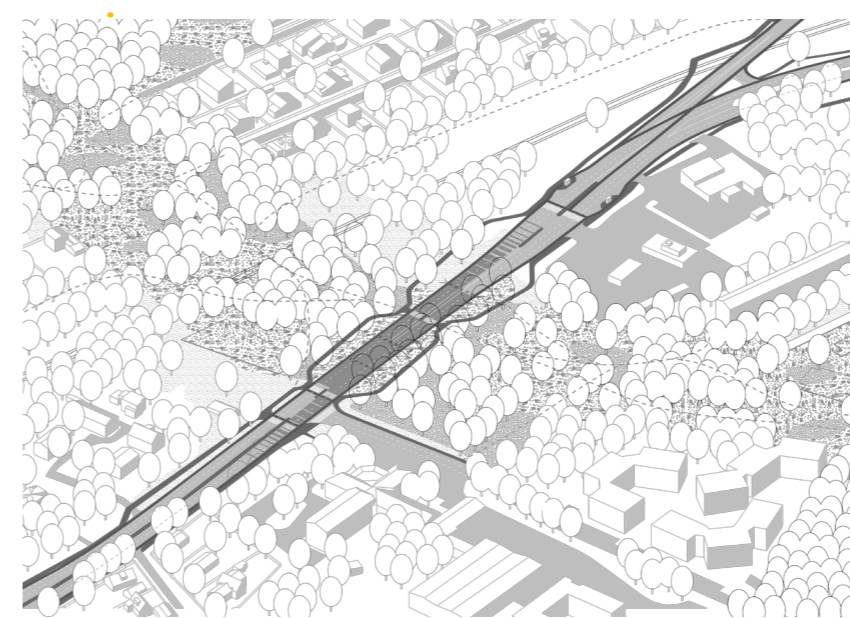
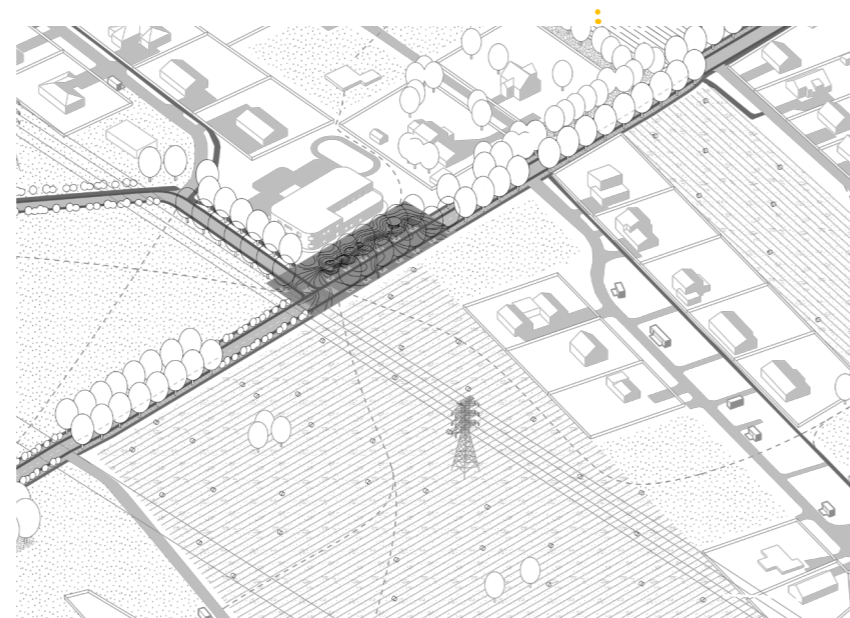
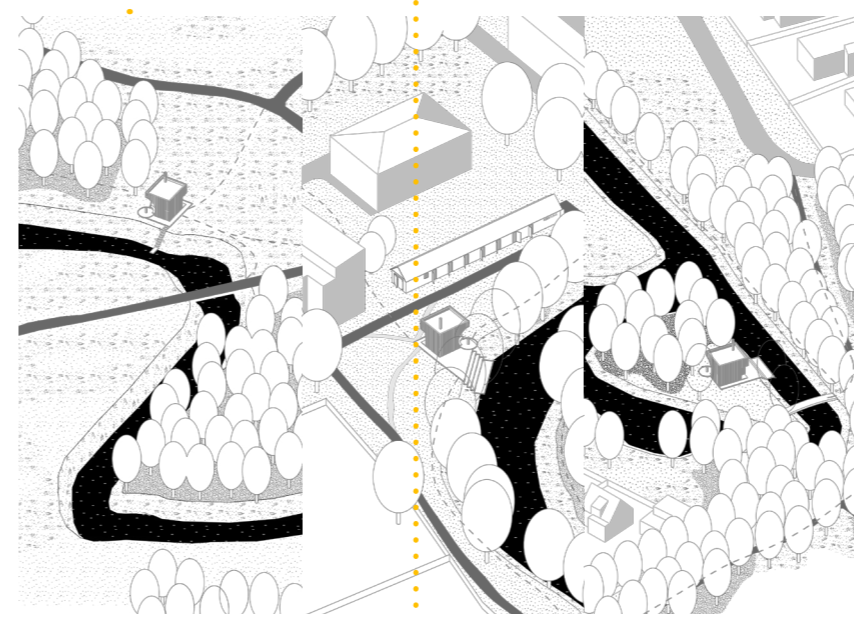
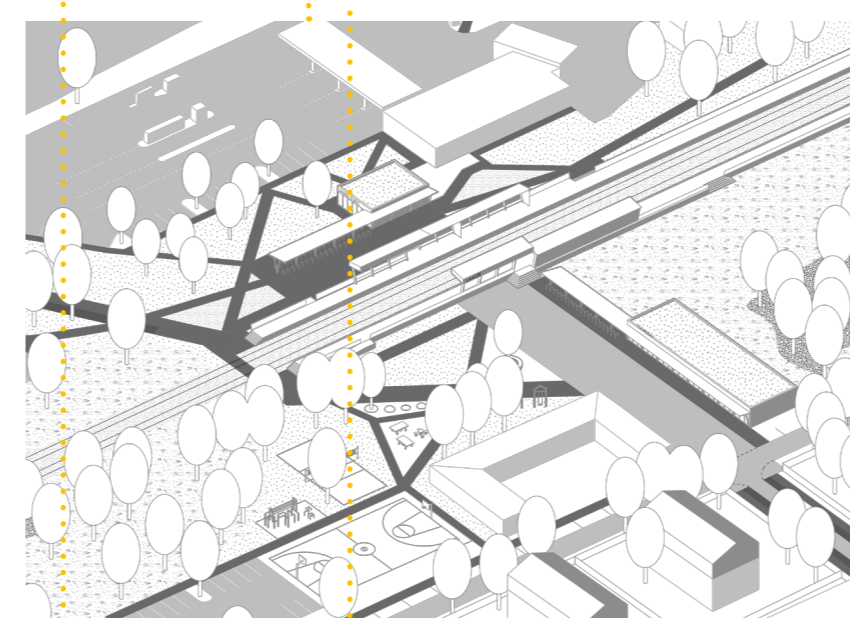
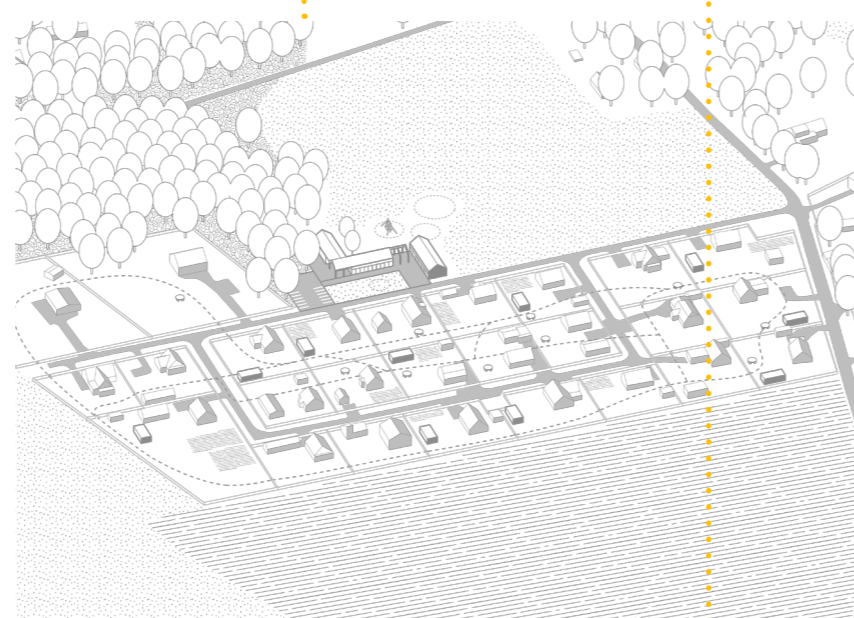
eesmärgid:

tõsta esile ja luua avalikku ruumi

aktiveerida kogukondi

minna lühiajaliste meetoditega samm-sammult lähemale pikaajalistele eesmärkide saavutamisele

korrigeerida sekkumiste ja lühiajaliste projektide sisu pikaajalistele eesmärkidega

ÜLEMINEK

kohaliku skaala projektid viiakse läbi võrgustike sõlmpunktides

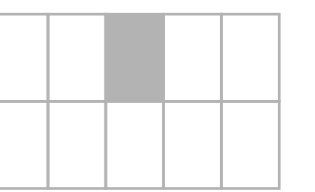
olemasoleva avaliku ruumi toetamine

avaliku ruumi (tekke) võimaldamine

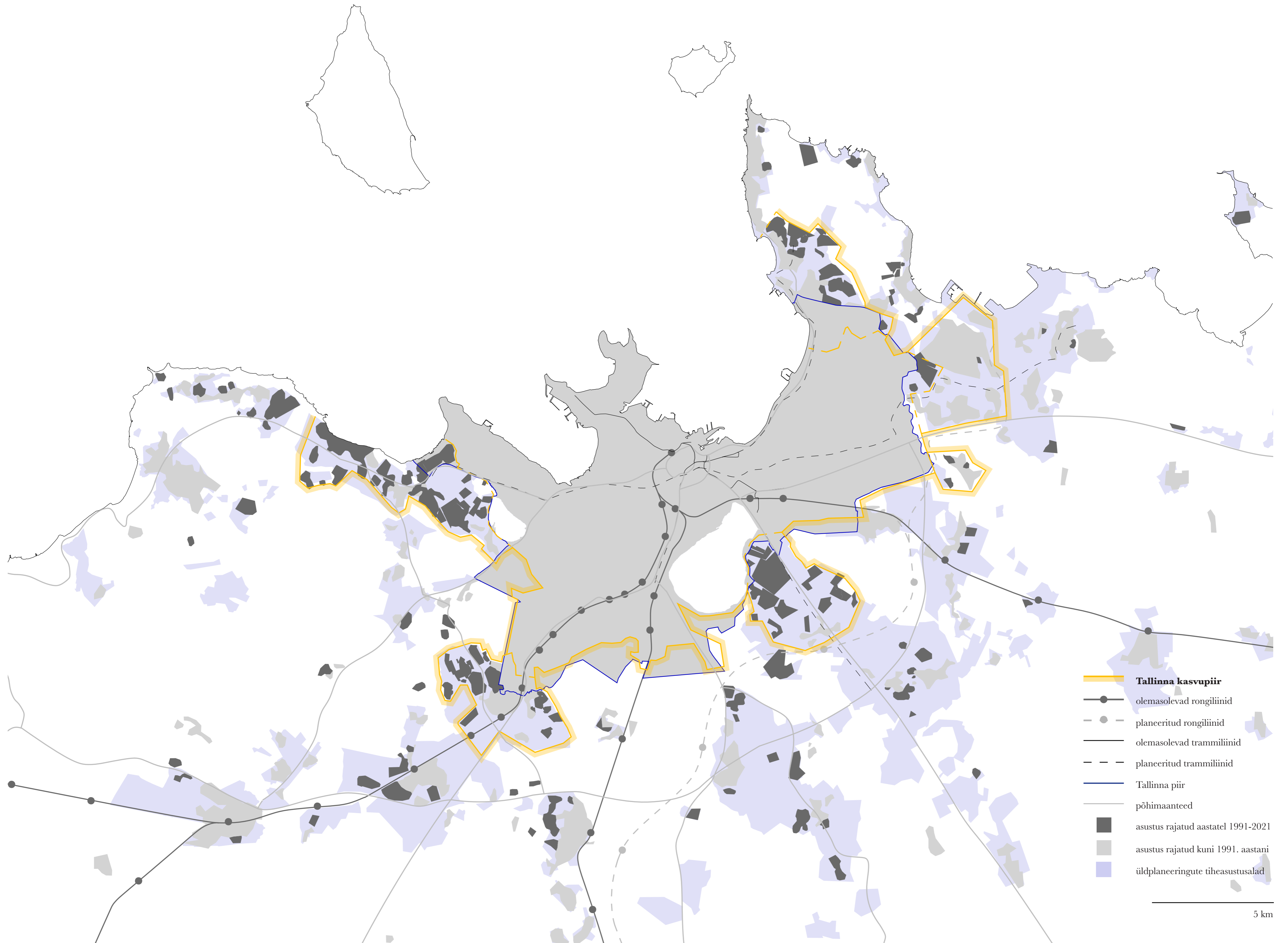
liikuvuse parandamine (jalgrattad, elektritõukerattad jms)

loomade liikumise võimaldamine

terviseradade ja -spordi toetamine

REGIOON Tallinna kasvupiir

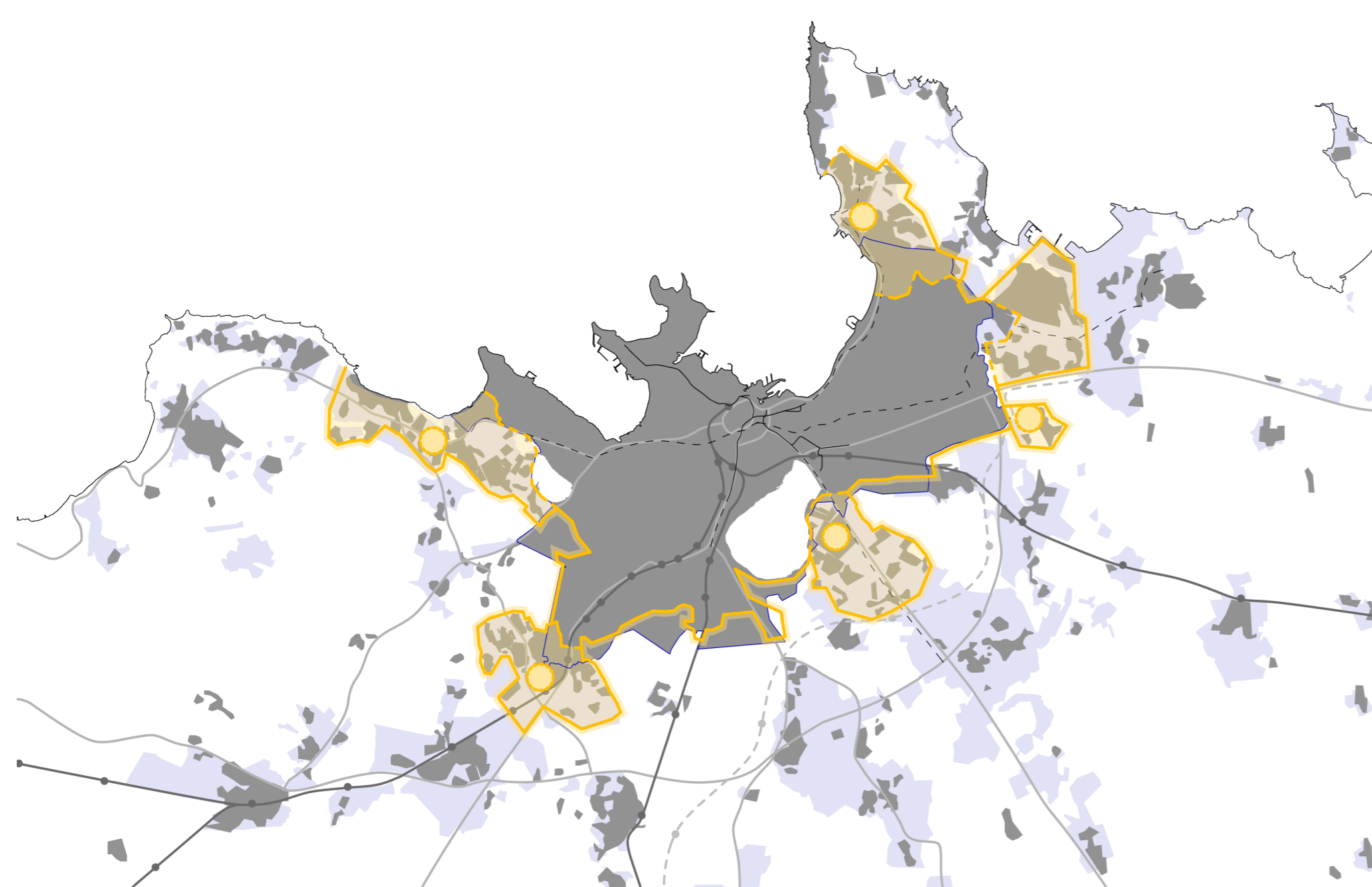

- Tallinna kasvupiir
  - olemasolevad rongiliinid
  - - - planeeritud rongiliinid
  - olemasolevad trammiliinid
  - - - planeeritud trammiliinid
  - Tallinna piir
  - põhimaanteed
  - asustus rajatud aastatel 1991-2021
  - asustus rajatud kuni 1991. aastani
  - üldplaneeringute tiheasustusalad
- 5 km

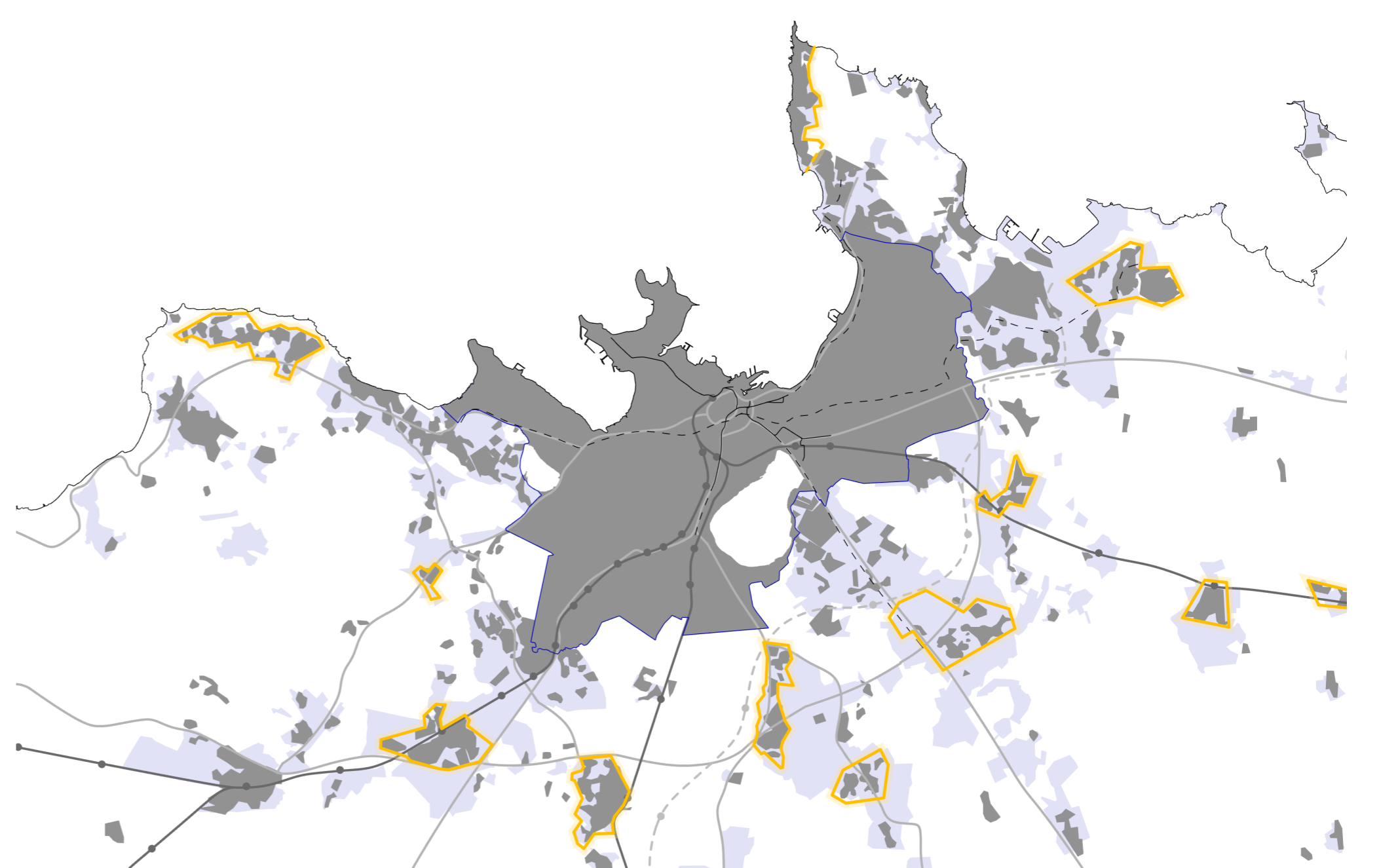
PIIRIDE SEADMISE PÕHIMÕTTED

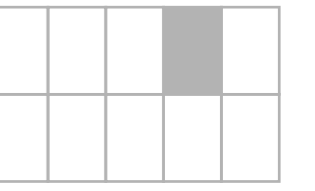
<p>maa piiride sees: võimalik kasutada arendus- ja chitustegevuseks</p> <p>maa piiridest väljas: peamiselt looduslik ala või põllu- majandus</p>	<p>tiheasustusalad jäävad linnastumise reservmaaks</p> <p>reservmaad võib kasvupiiri nihutamisel kasutada, kui vajadus on põhjendatud</p>	<p>kasvupiirid saab kinnitada Harju maakonnaplaneeringuga</p> <p>rahandusministeerium ehk riik on Harju maakonnaplaneeringu korraldaja</p>	<p>Tallinnaga ühe piiri sisse jäävad linnaga kokku kasvanud ja koos toimivad asulad</p> <p>piiride seadmisel lähtutakse administratiivpiiride asemel asumite tunnetuslikest aladest</p>	<p>kasvupiiride seadmise tulemusel muutuvad eslinnad tihedamaks, mis võimaldab tekitada tugevamaid keskusi</p> <p>monotsentrilisest Tallinnast kujuneb mitmekeskuline linn</p>	<p>Tallinnast geograafiliselt eraldiseis- vatele asulatele kehtestatakse samuti kasvupiirid</p> <p>sellega tagatakse asulate kompaktsus, teenuste kättesaadavus ja hea liikuvus</p>
--	---	--	---	--	---

EESLINNAD JA NENDE KESKUS / POLÜTSENTRILISUS

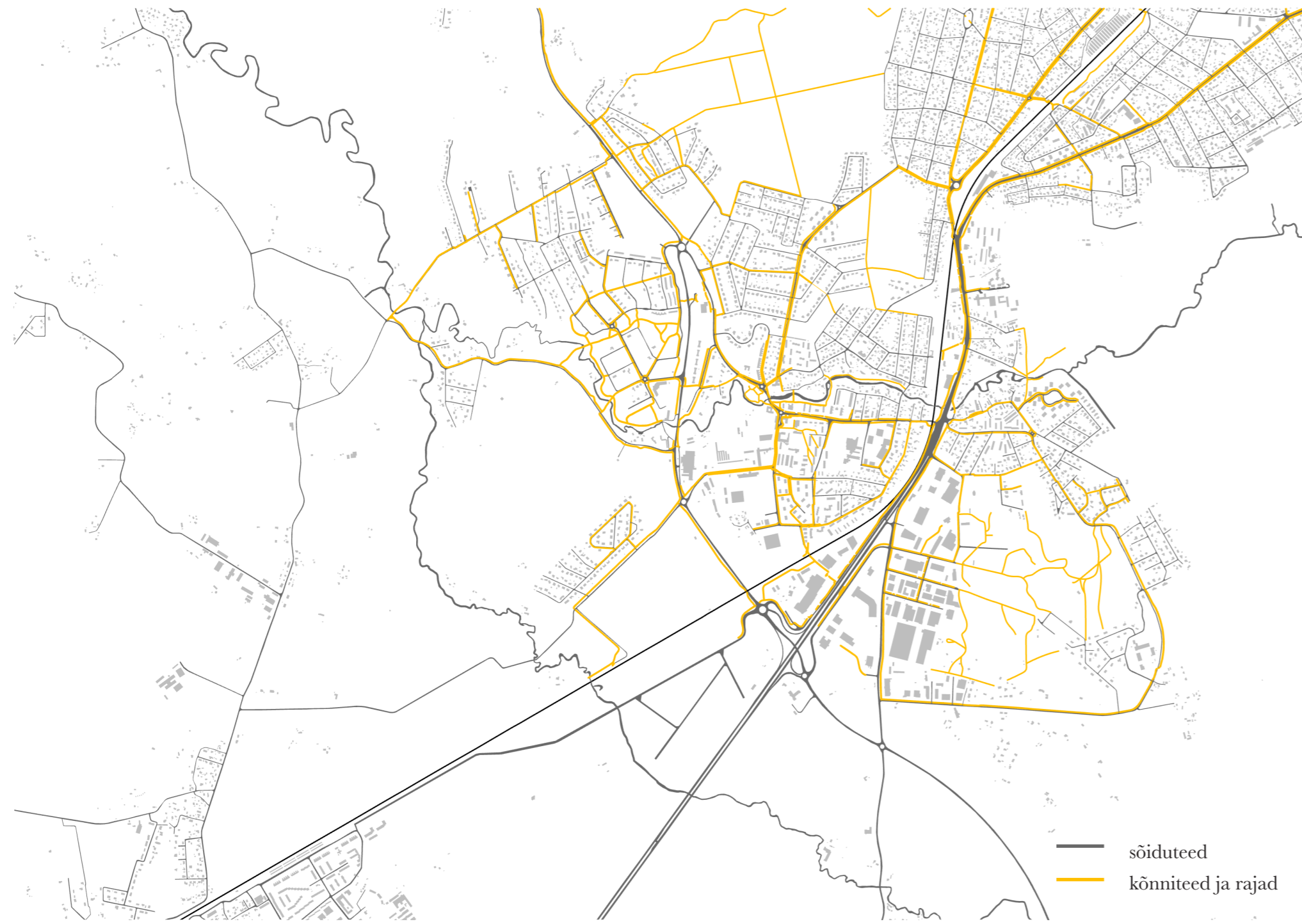
ERALDISEISVAD ASULAD

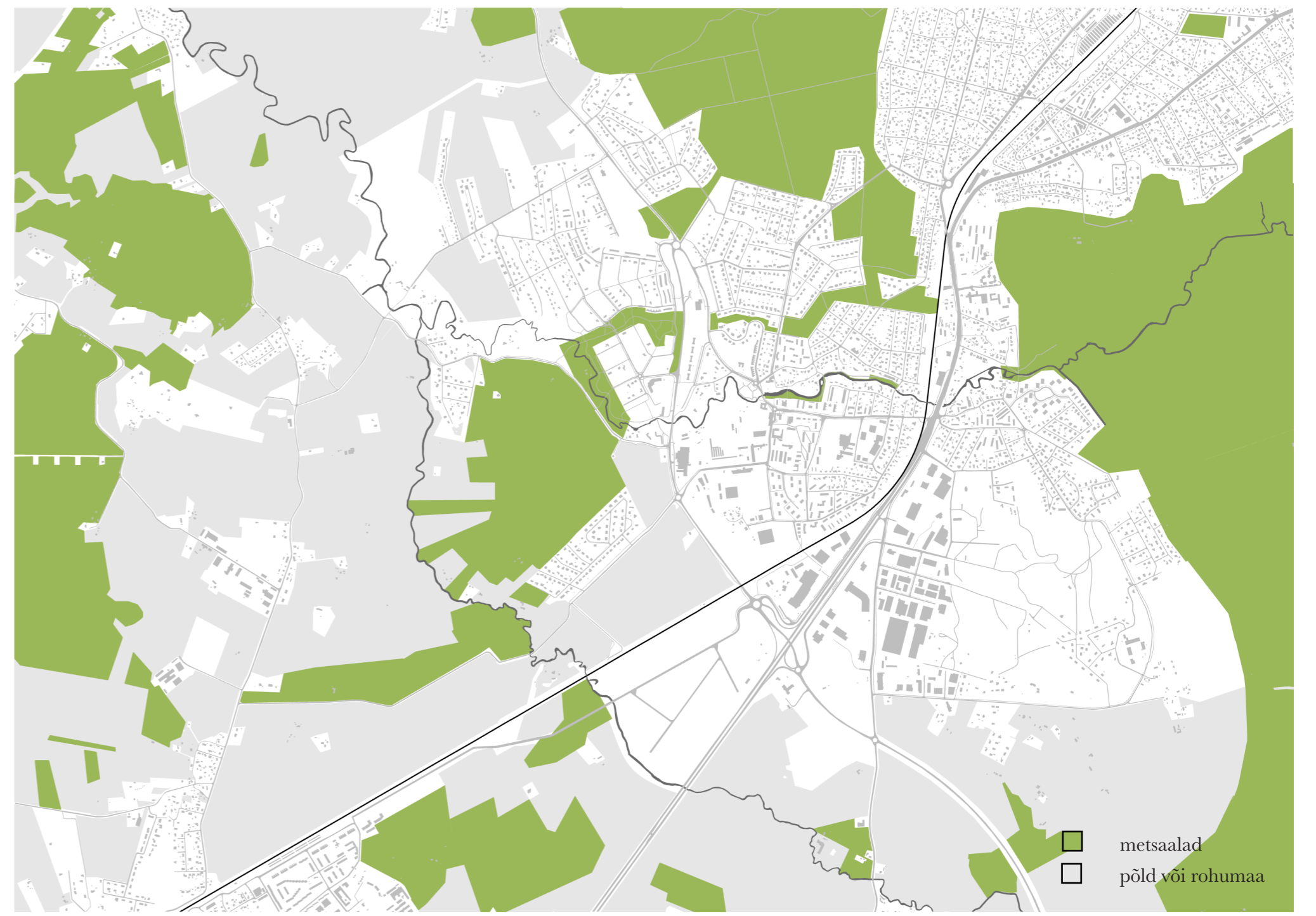
PIIRKOND Laagri olemasolev avalik ruum

TÄNAVAVÕRK

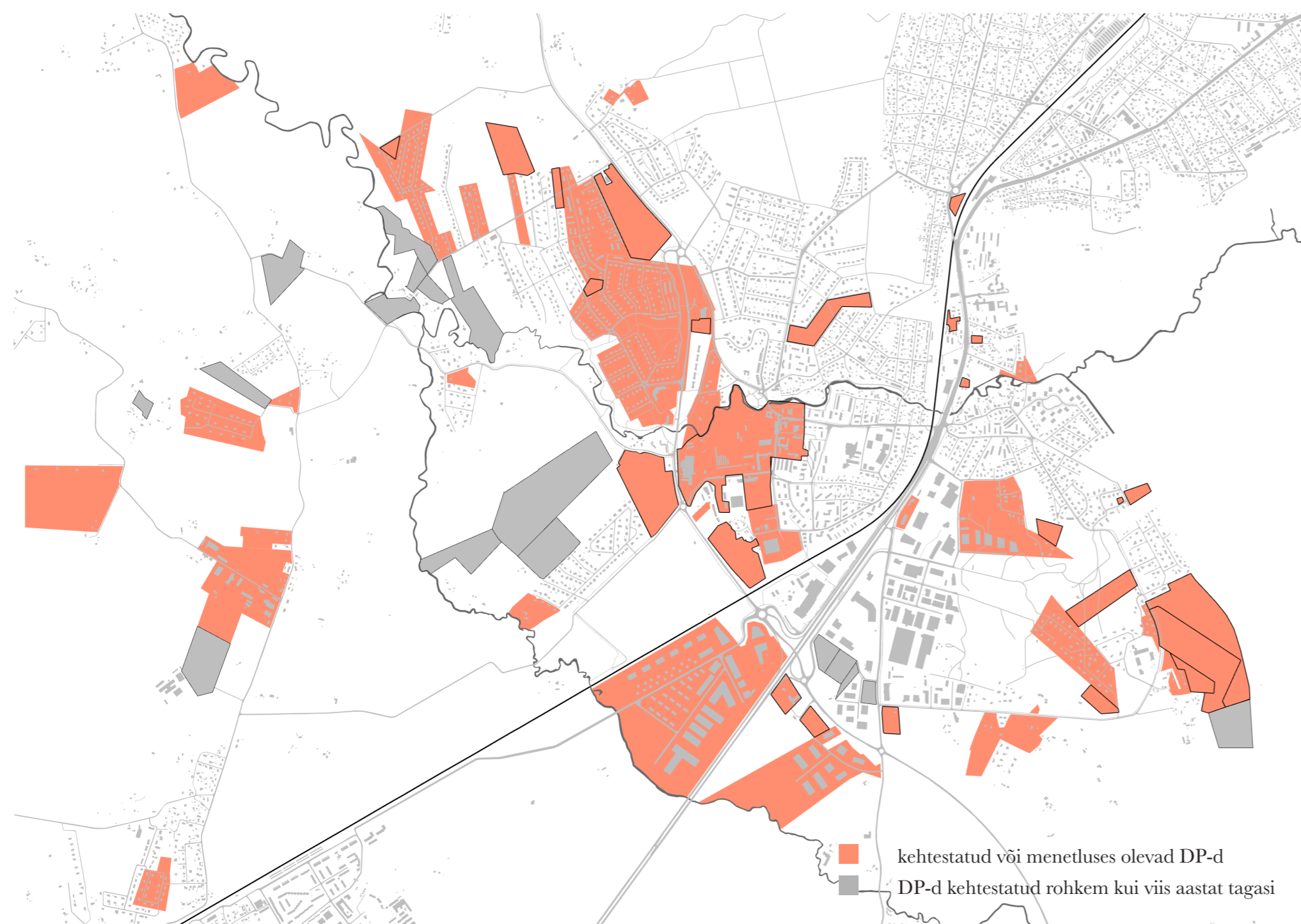
— sõiduteed
— kõnniteed ja rajad

ROHEVÕRK

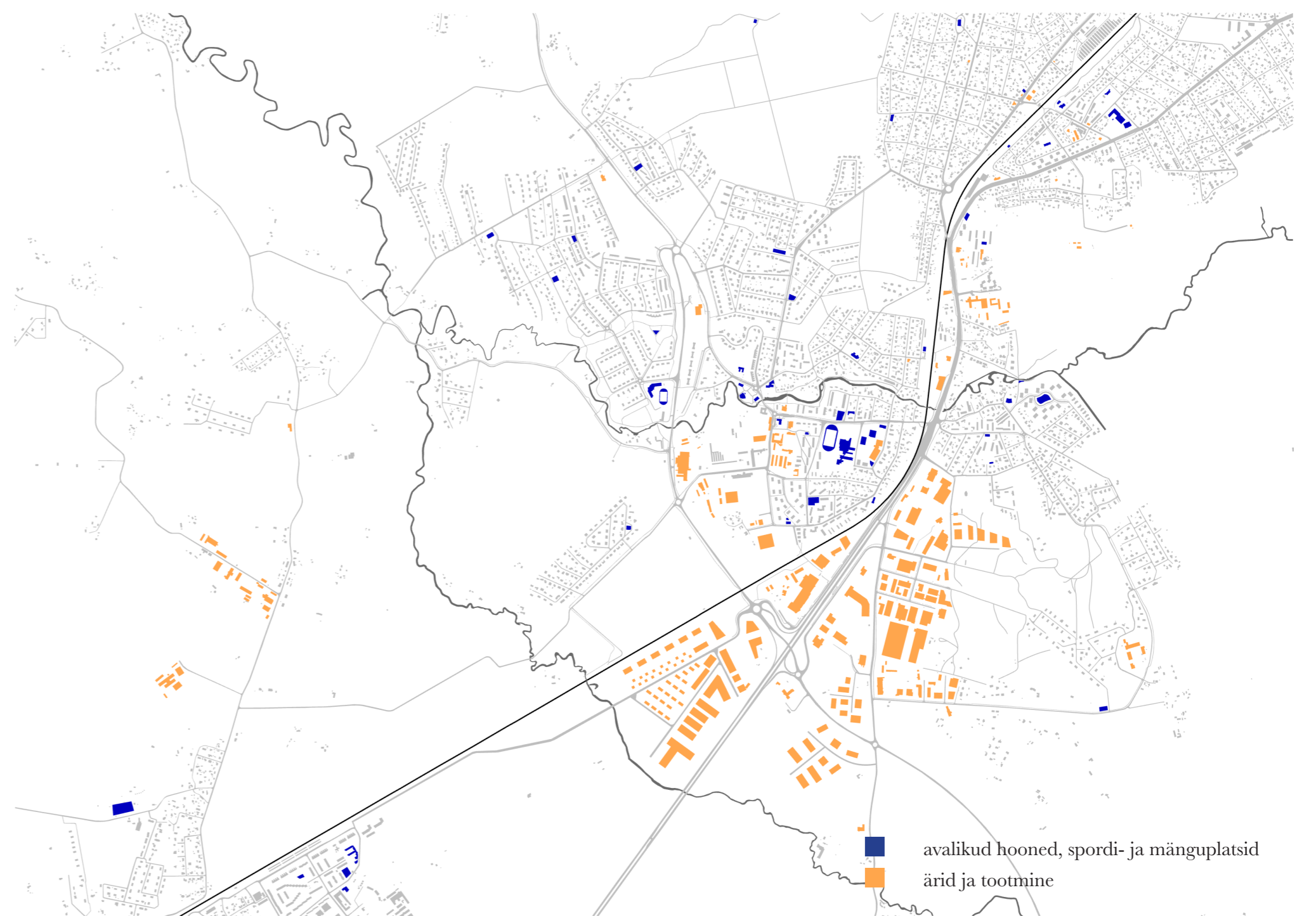
■ metsaalad
□ põld või rohumaad

DETAILPLANEERINGUD

■ kehtestatud või menetluses olevad DP-d
■ DP-d kehtestatud rohkem kui viis aastat tagasi

ÄRI- JA AVALIKUD FUNKTSIOONID

■ avalikud hooned, spordi- ja mänguplatsid
■ ärid ja tootmine

1 km

PIIRKOND Laagri ruumi kasutajad ehk *personad**

Kolisime Laagrisse, kuna leidsime hea hinnaga ridaelamu, kus on meie suurele perele piisavalt ruumi.

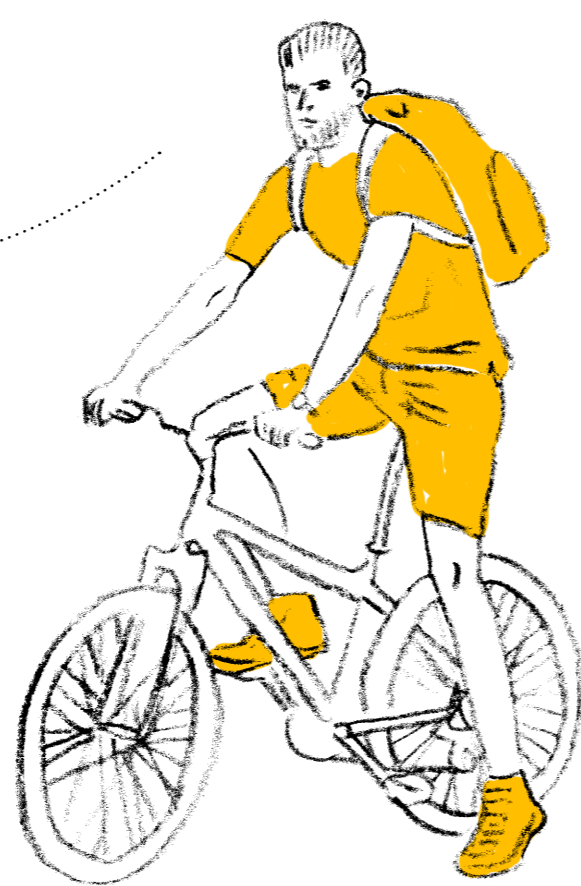
Laagri olemus? Keskus mingil määral töötab, ülejäänud on igav ja üksluine, potentsiaali aga on.

On oht, et Sae "sööb" Laagri ära, kui Laagri identiteeti teadlikult ei arendata. Tallinna domineerimist ei ole karta.

Tänavad tuleks planeerida inimestele, mitte autodele. Suur osa väiksemaid tänavaid võiks teha ühesuunalisteks.

Muidugi oleks lahe, kui jalgrattaga saaks mugavalt linna sõita.

Laagrist on puudu üks kodupubi.

KRISTJAN, 35
maastikuarhitekt

Mulle ei meeldi Laagri, siin pole mitte midagi teha.

Kui siia perega kolisime, ei leidnud ma kodu lähedal mitte ühtegi sõpra. Ma ei tea, kus kohas üldse teised noored on.

Üldiselt õues meeldib mulle väga käia. Mets on lähedal, käin jooksmas, suusatamas, niisama uitamas.

Kohutavalt kaua aega kulub mul ühistranspordis. Bussid käivad nii harva ja peatusesse on nii pikk maa minna. Igavad ja tühjad.

Ma täpselt ei tea, mis asi on avalik ruum.

KATRIN, 52
ettevõtja

Tulin Laagrisse elama, kuna olen maal üles kasvanud ja lihtsalt ei talu korteris elamist. See äärmata mind. Nii et Laagrist leidsin endale eramaja, millest rahaliselt käis jõud üle.

Muidugi tegelikult meeldiks mulle kuskil Nõmmel või Pirital elada, oleks linnale lähemal.

Laagri on selline tehniline keskkond. See ei ole linn ega küla, nagu kortermaja, mis on end põllule laiuli laotanud.

Ma arvan, et Laagri jääb suures osas Tallinnast sõltuma, kuna sellise plaaniga on see juba kord ehitatud.

Mulle meeldib väga jalutada, aga see on hetkel ebatavaline. Selle teeks meeldivamaks kõnniteede või isegi pinnakattega radade lisamine. Meeldiv avalik ruum on Harku metsas ja jõelärselt terviseradadel, seal, kus saab ükski olla.

Kogukond? Ma ei näe sellel siin mõtet, kuna inimestel pole midagi ühist.

RAIGO, 39
IT-teenik

Laagri on linlik elupiirkond, kuhu kogunevad sarnaste eluviisidega inimesed. Ma arvan, et Laagrist ei saa iseseisvat asulat, kuna on Tallinnale liiga lähedal. Aga lootan, et teenuste valik kasvab.

Käin õues, kui peab koeraga jalutama. Jalutan seal, kus ette nähtud, minu meelest kõik tänavad ei olegi kõndimiseks mõeldud. Muidu liigun autoga, lapsed kasutavad ühistransporti.

Hmm, mis mind motiveeriks autost loobuma? Võib-olla siis, kui rongile saaks sellise elektritõukiga, nagu kesklinnas on.

Kogukond on vajalik, sellega saab praktilisi probleeme lahendada.

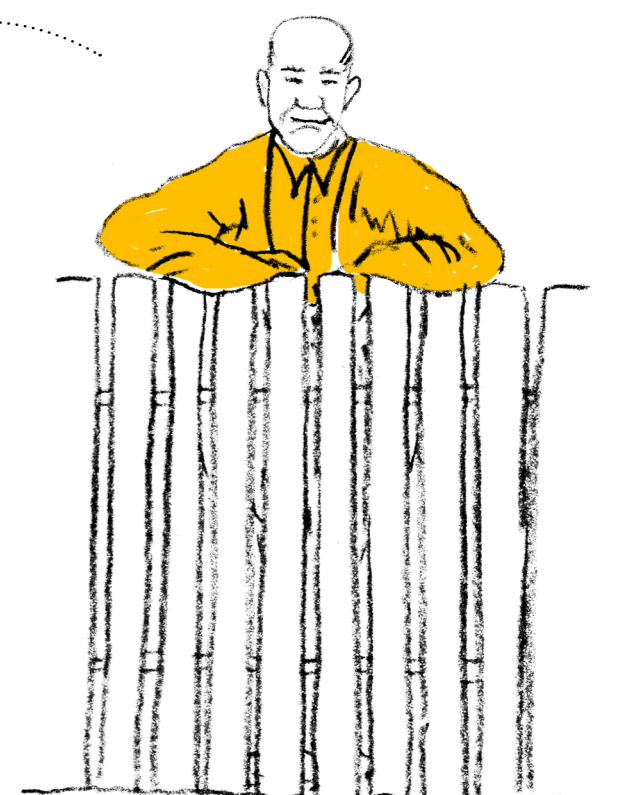
MARIA, 16
õpilane

Tulin elama Laagrisse, sest soovisin elada rahulikult ja privaatset. Tegelikult on see koht suure arendusurve all.

Seda ma kardan, et kortermajade ehitusega läheb siin lõpuks asi Mustamäe kätte ära. See rüüb vana elanike privaatsust ja ilmselt tekivad konfliktid.

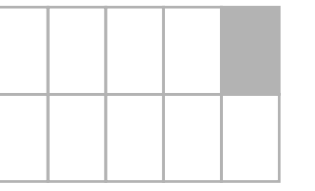
Ma ei veeda vaba aega kodupiirkonnas oma aias väljaspool ja liigun autoga, kuna tervis ei luba pikki maid jala läbida.

Otsin intellektuaalseid mõttekaaslasi, klubilist tegevust. Pensionäride ringid mind ei huvita, tahaksin erinevate inimestega kohtuda.

TOOMAS, 68
õppejõud

* Koostatud Laagri piirkonna elanike seas läbi viidud küsitluste ja intervjuude põhjal

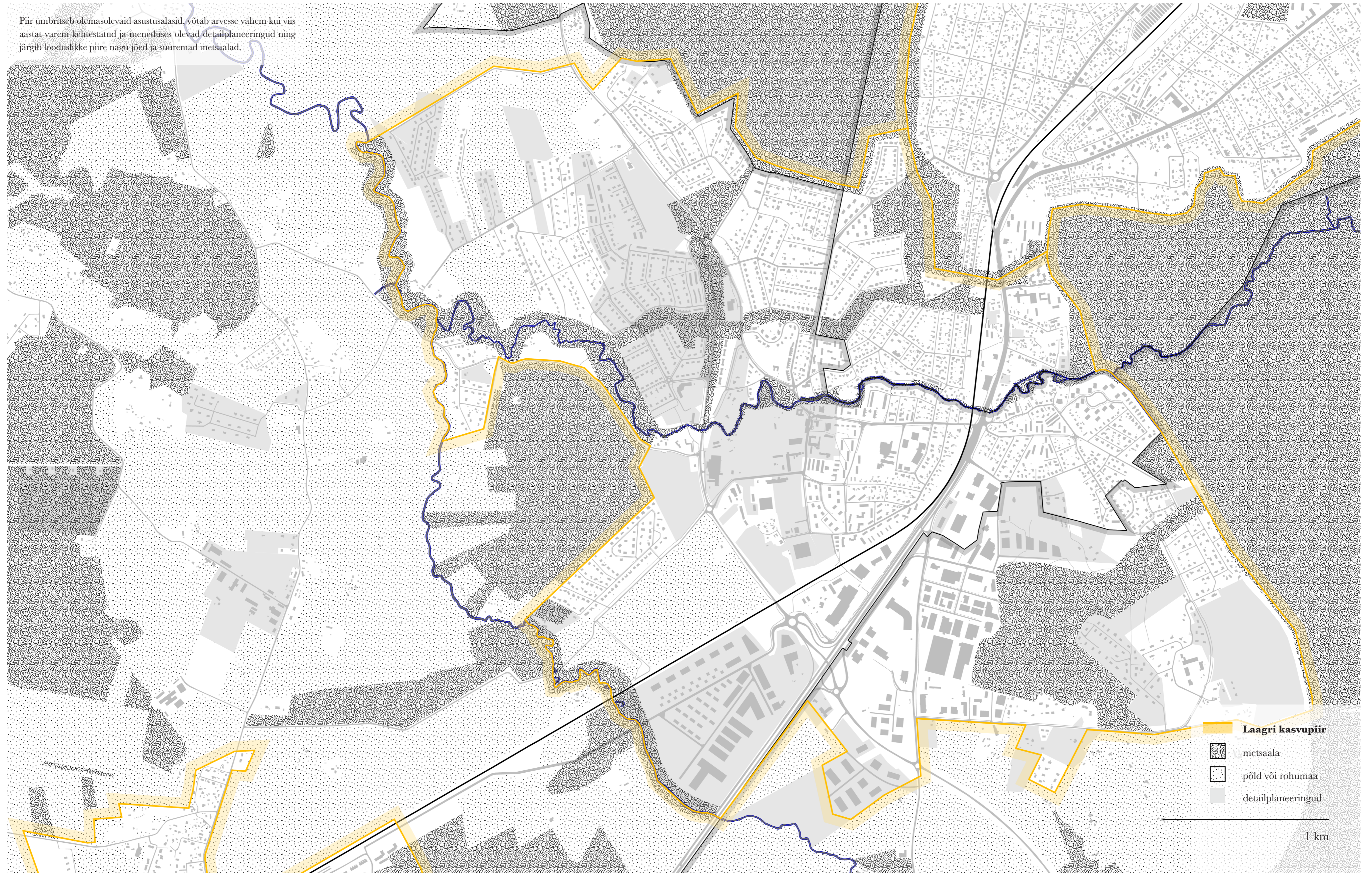

PIIRKOND

Laagri võrgustikepõhine avalik ruum

LAAGRI LINNASTUMISE PIIR

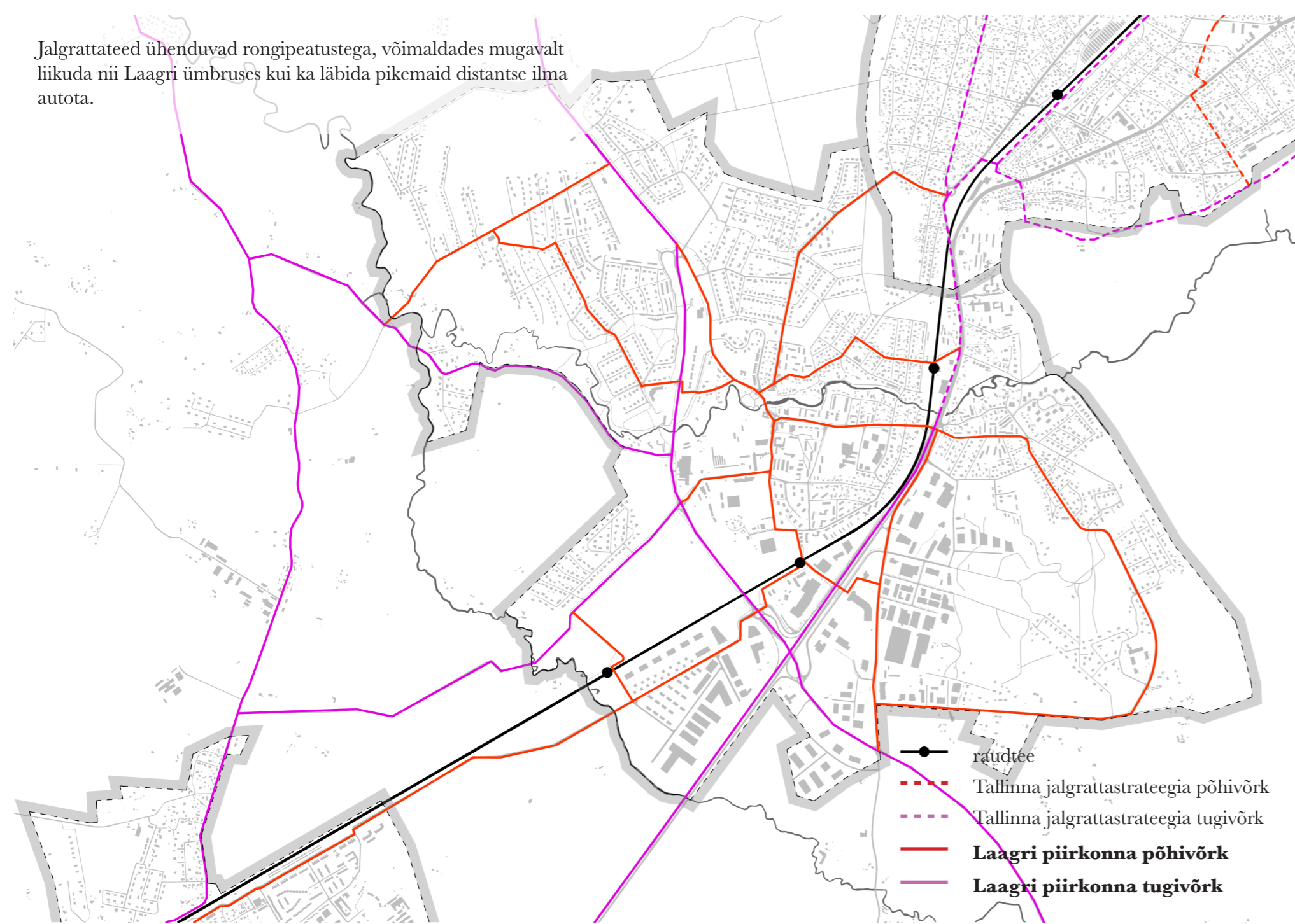
Piir ümbriseb olemasolevaid asustusalasid, võtab arvesse vähem kui viis aastat varem kehtestatud ja menetluses olevad detailplaneeringud ning järgib looduslike piire nagu jõed ja suuremad metsaalad.

- Laagri kasvupiir
  - metsaala
  - põld või rohumaa
  - detailplaneeringud
- 1 km

JALGRATTATEEDE VÕRK

Jalgrattateed ühenduvad rongipeatustega, võimaldades mugavalt liikuda nii Laagri ümbruses kui ka läbida pikemaid distantsse ilma autota.

- raudtee
- Tallinna jalgrattastrateegia põhivõrk
- Tallinna jalgrattastrateegia tugivõrk
- Laagri piirkonna põhivõrk
- Laagri piirkonna tugivõrk

ROHEVÕRK

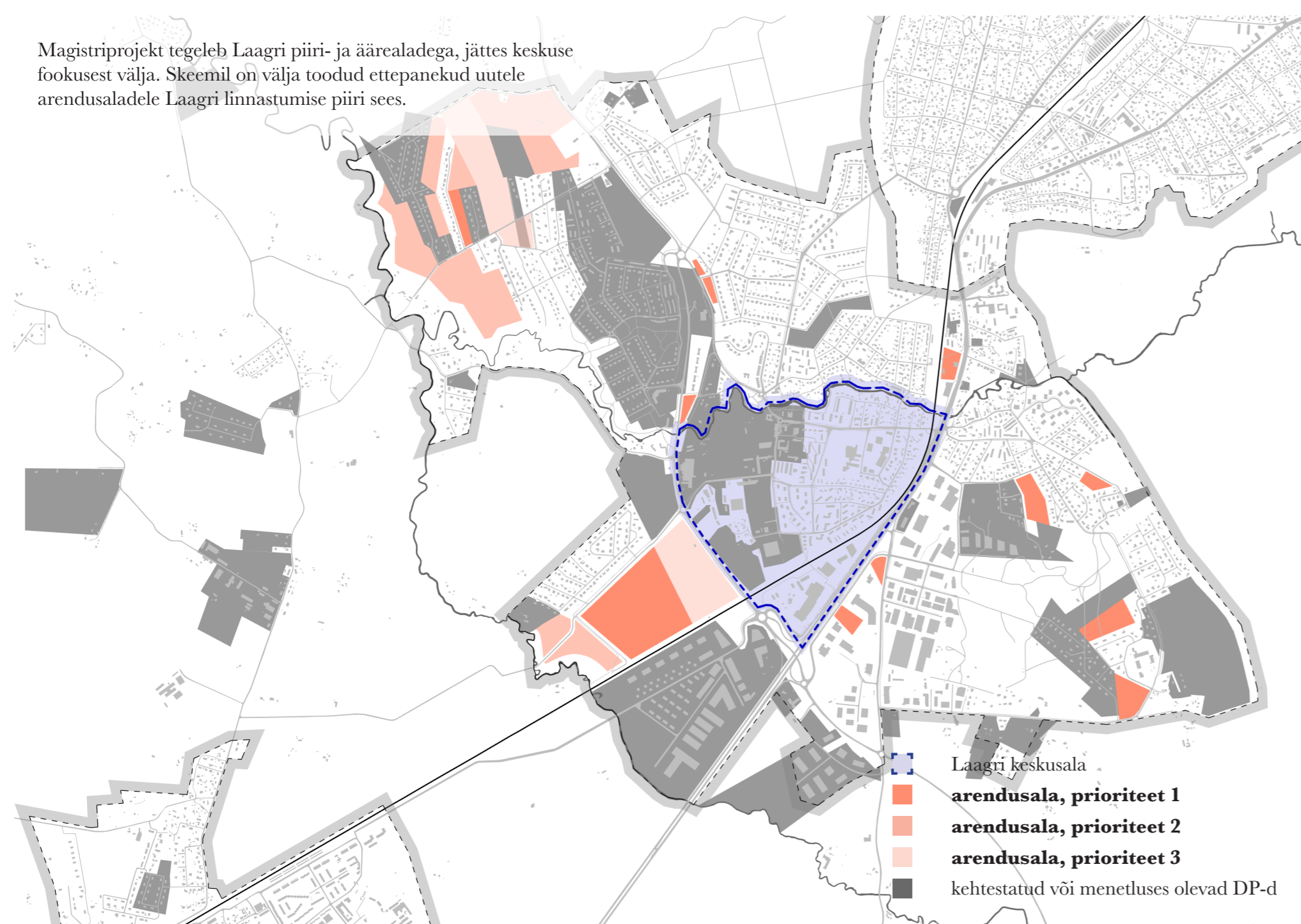
Metsa- ja rohealad liidetakse uute ühendustega rohevõrgustikku.

- alad lisatud rohevõrgustikku
- puisteed
- olemasolev rohevõrk

ARENDUSALAD

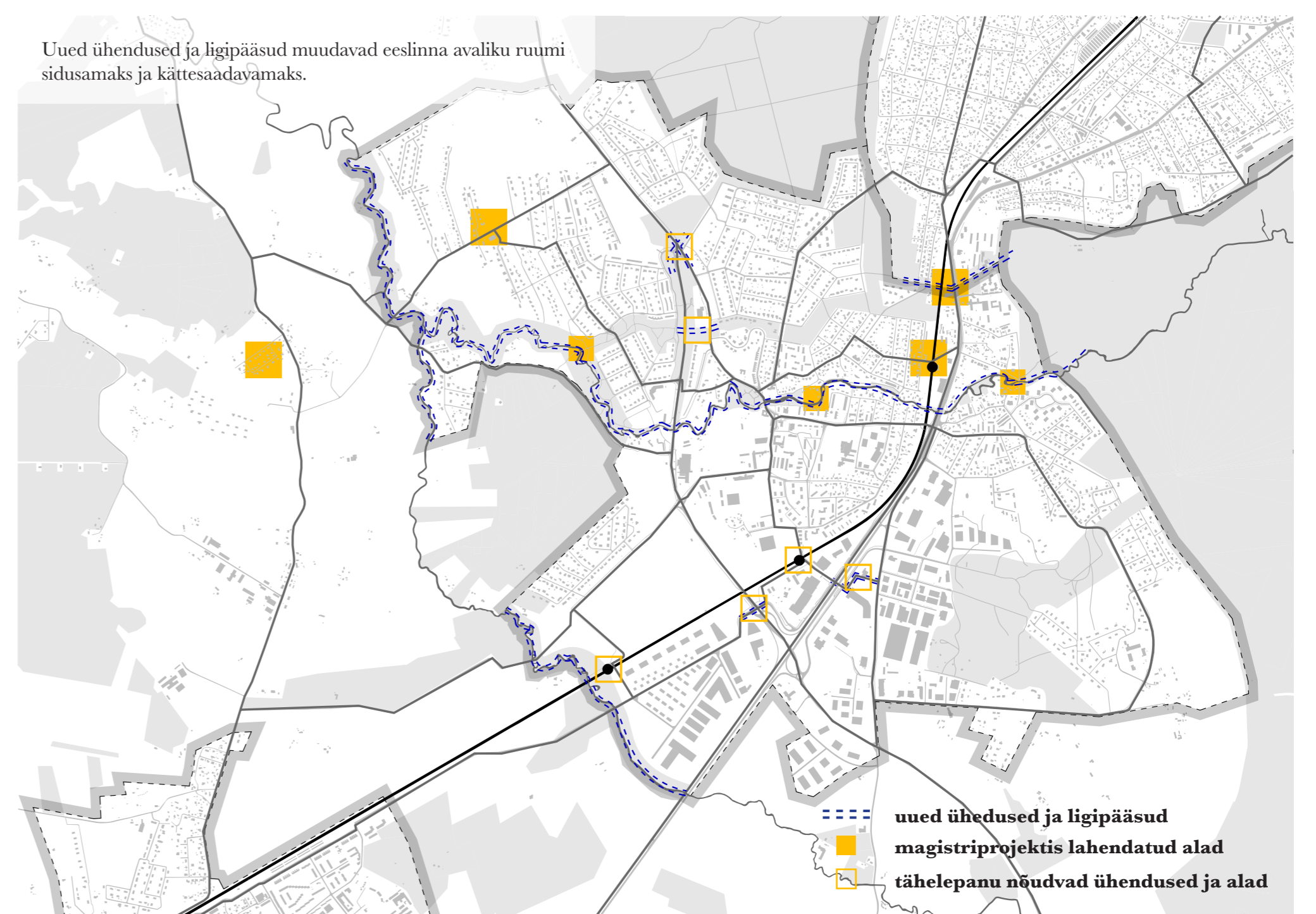
Magistriprojekt tegeleb Laagri piiri- ja äärealadega, jättes keskuse fookusest välja. Skeemil on välja toodud ettepanekud uutele arendusaladele Laagri linnastumise piiri sees.

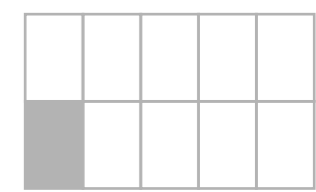
- Laagri keskusala
- arendusala, prioriteet 1
- arendusala, prioriteet 2
- arendusala, prioriteet 3
- kehtestatud või menetluses olevad DP-d

UUED ÜHENDUSED

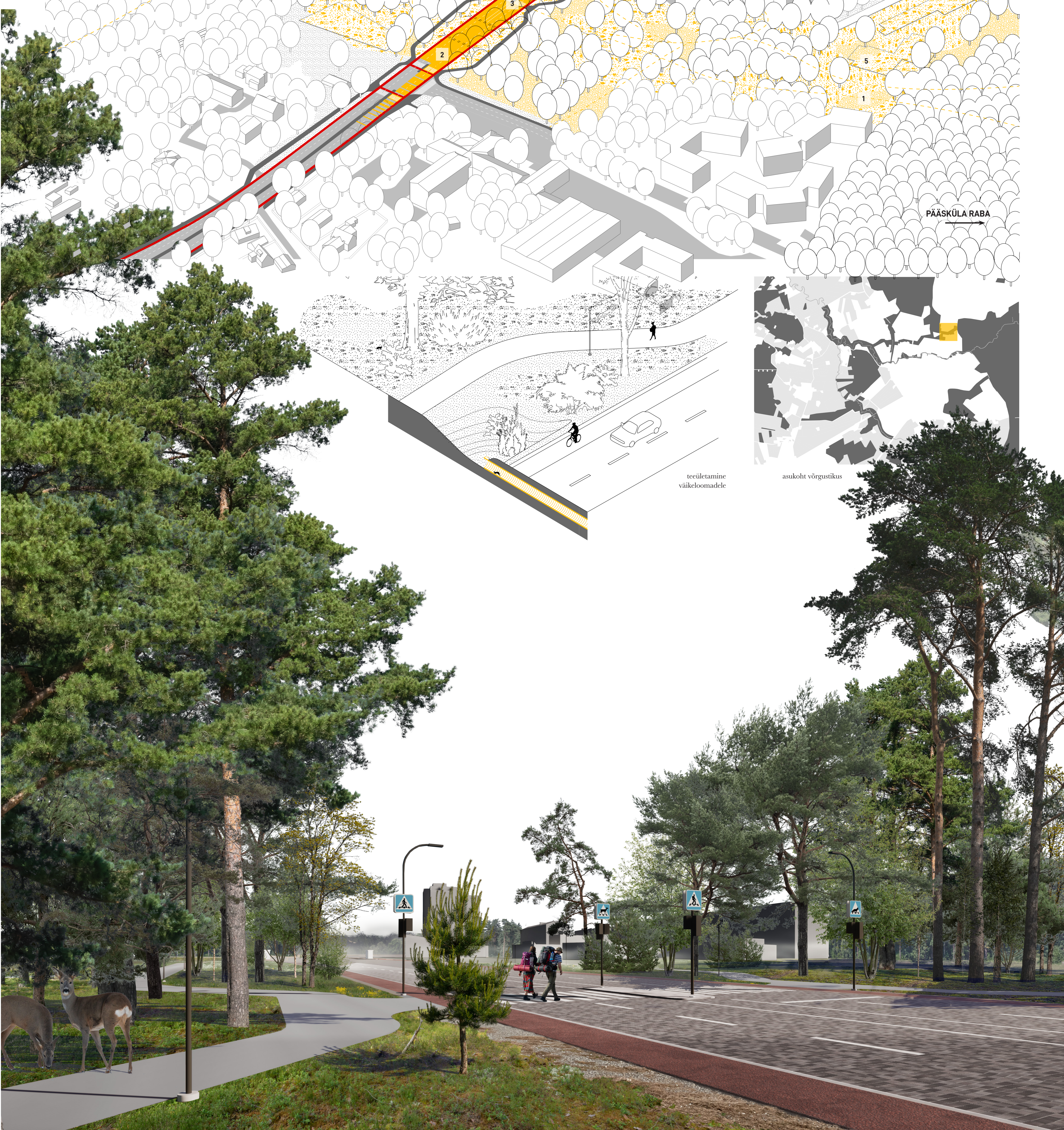
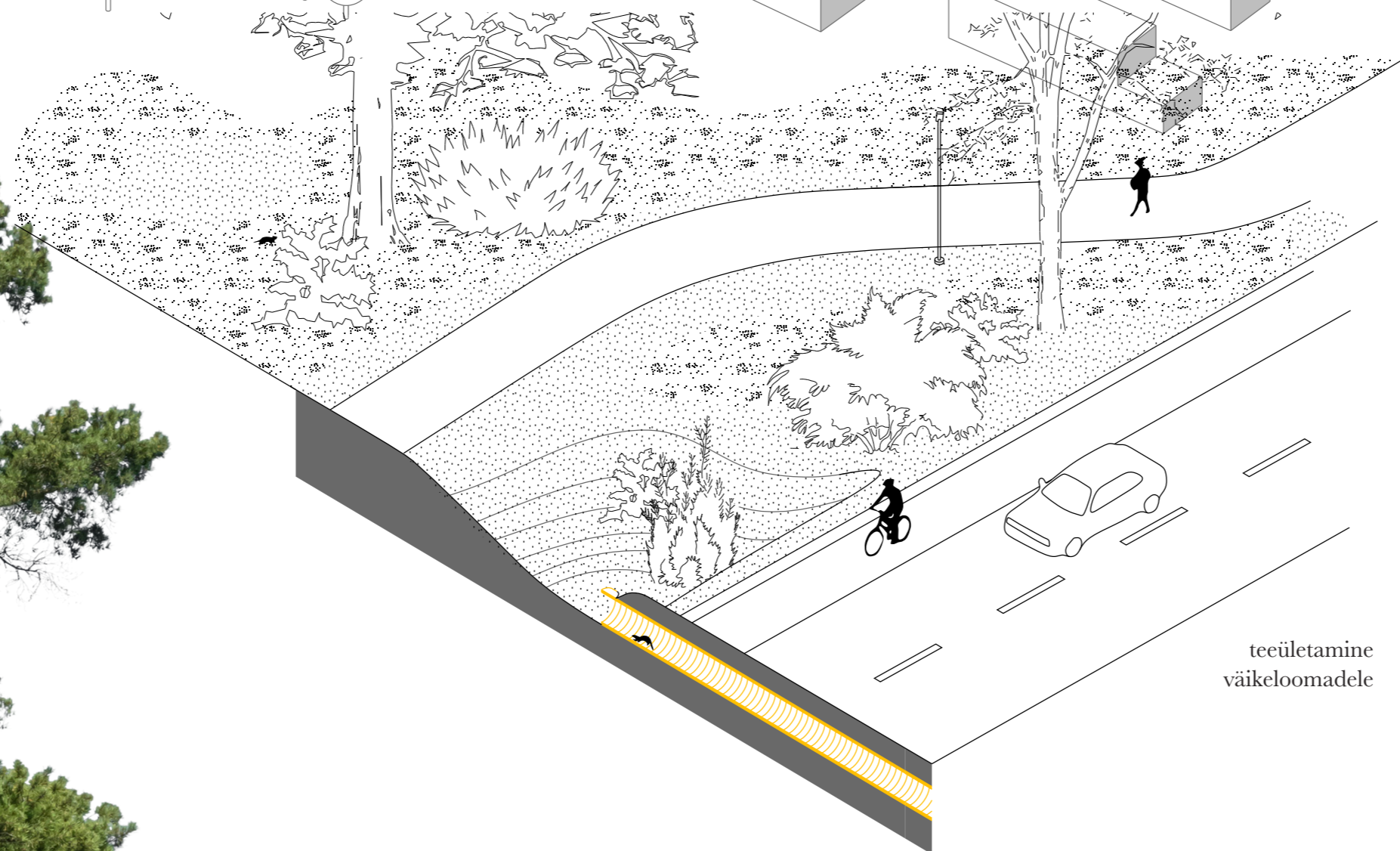
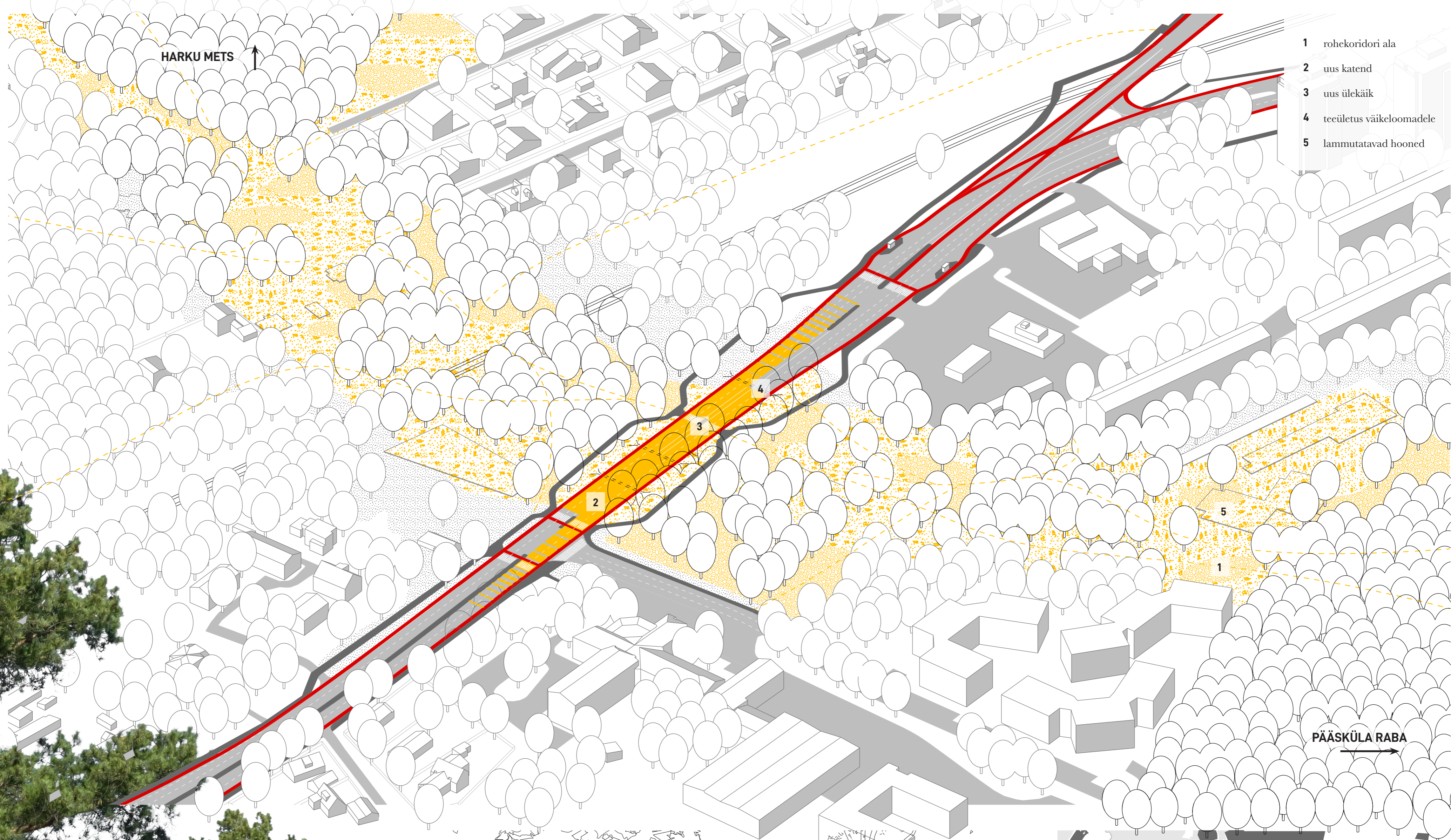
Uued ühendused ja ligipääsud muudavad eeslinna avaliku ruumi sidusamaks ja kättesaadavamaks.

- uued ühendused ja ligipääsud
- magistriprojekti lahendatud alad
- tähelepanu nõudvad ühendused ja alad

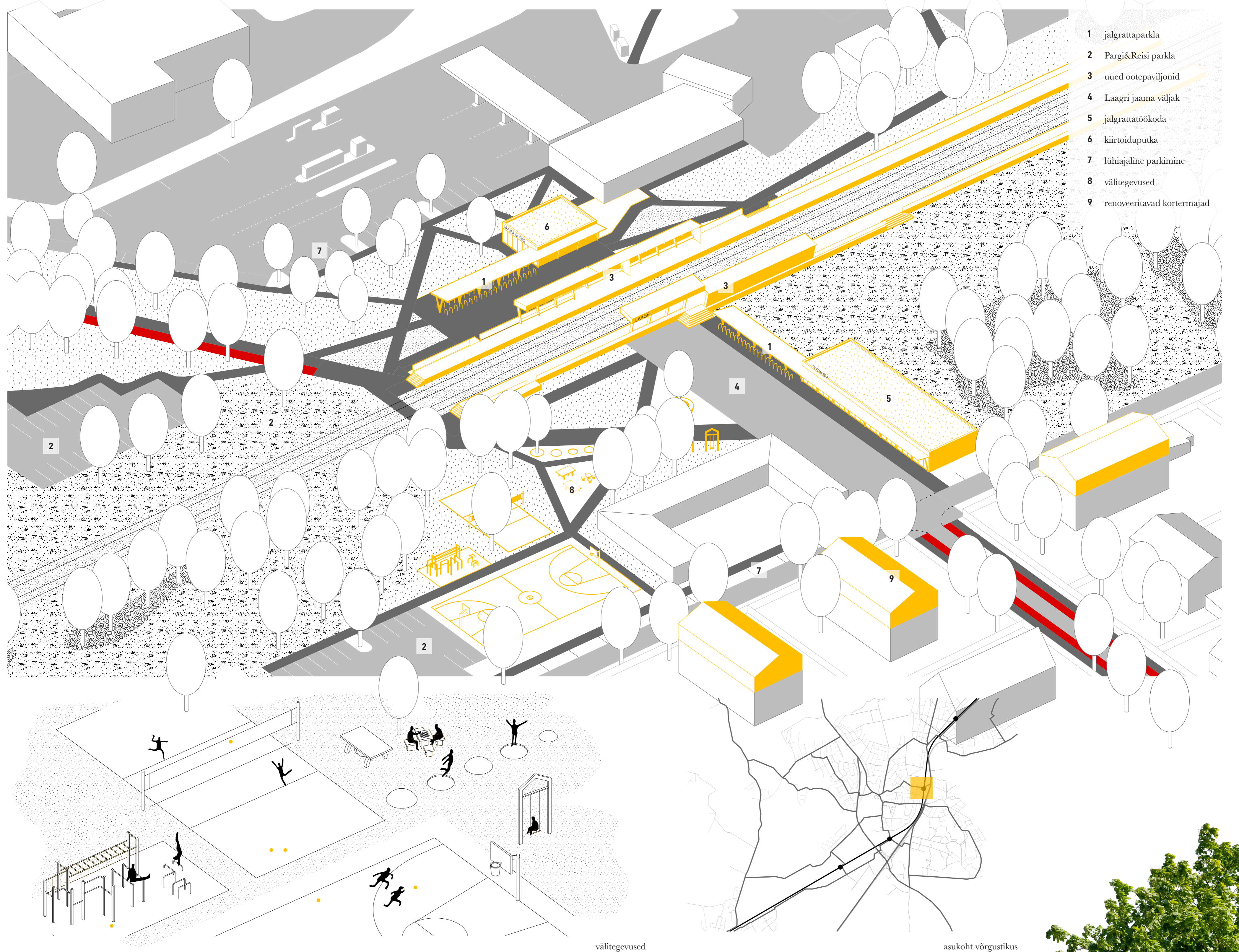

ROHEVÕRGUSTIK metsaalade ühendamise rohekoridoriga

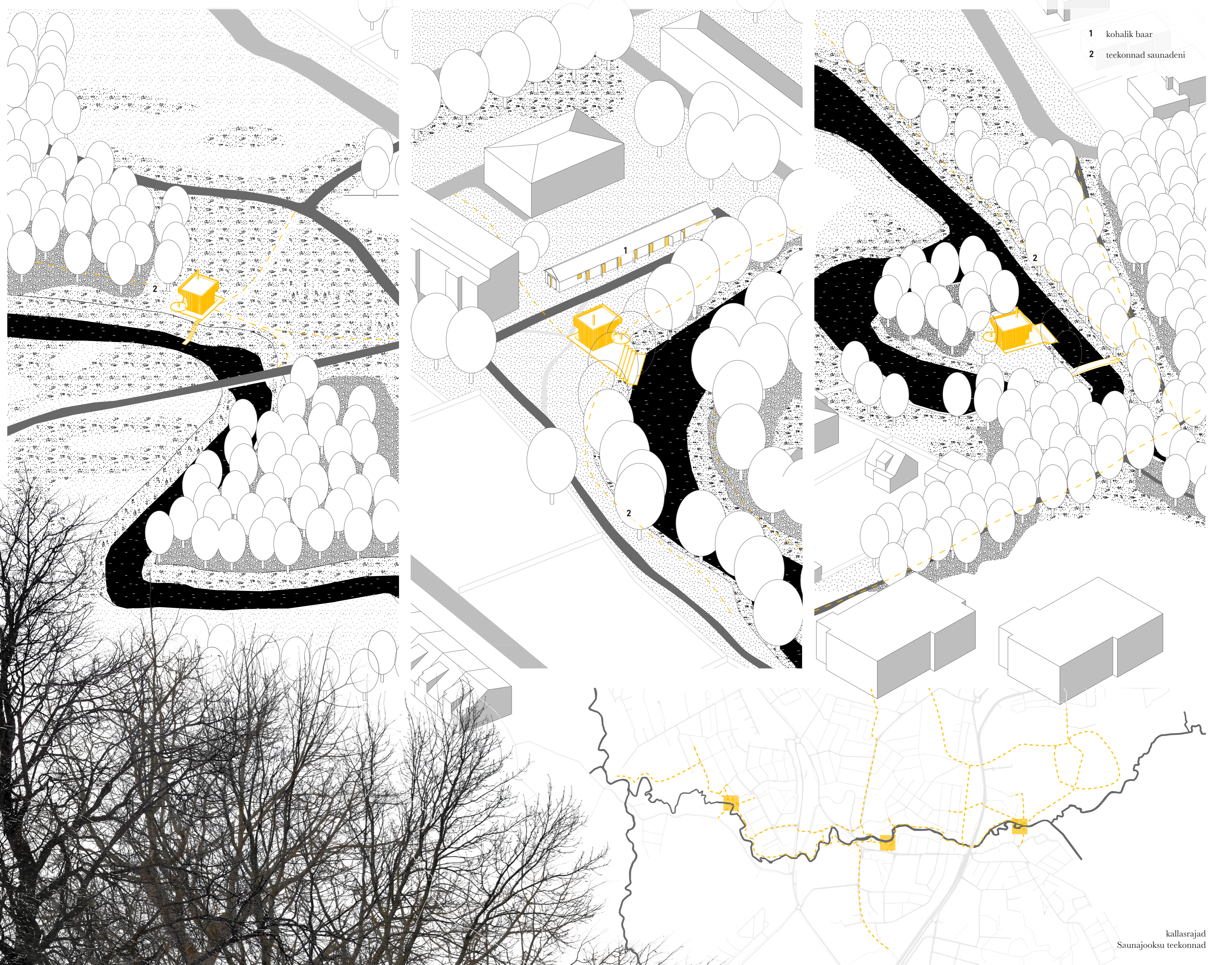
LIIKUVUS JA TRANSPORDIVÕRGUSTIK

kõikide liikujatega arvestava ruumi loomine

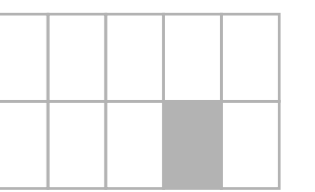

JÕERUUM

saunad avaliku ruumi joonobjektid

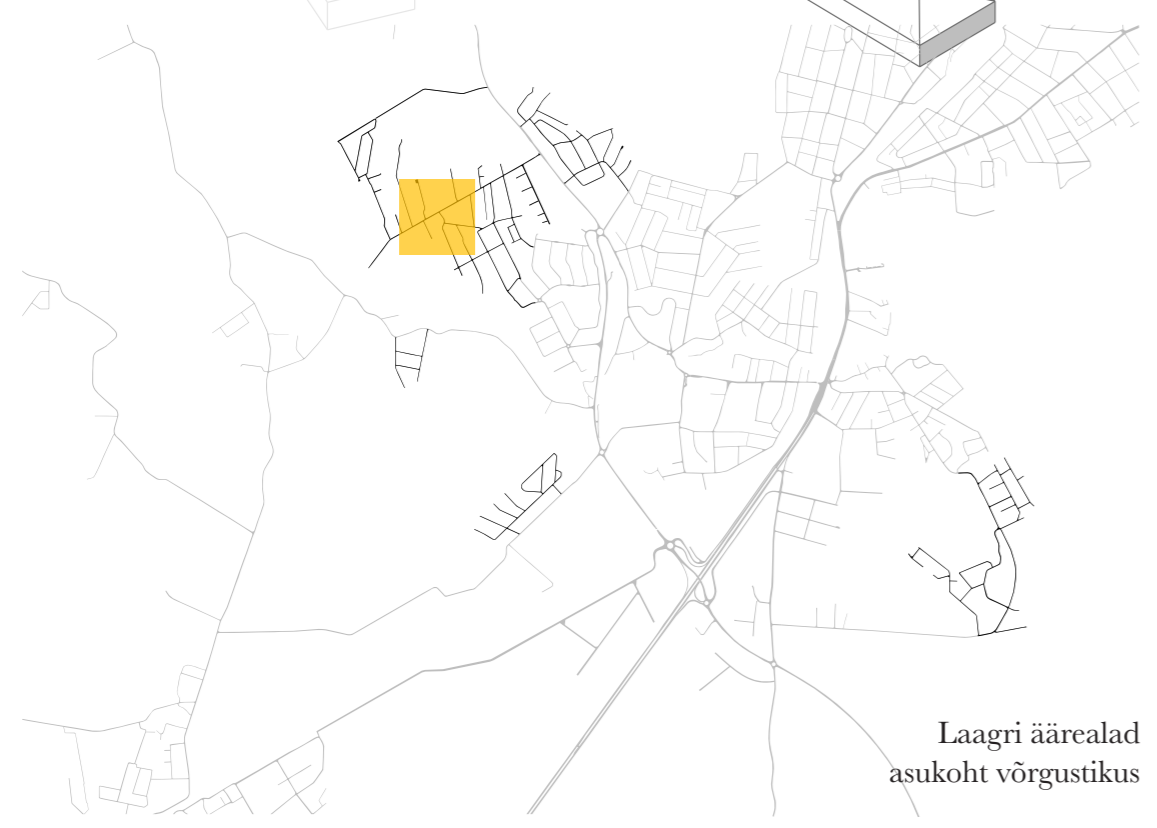

AVALIKKUS PERIFEERIAS

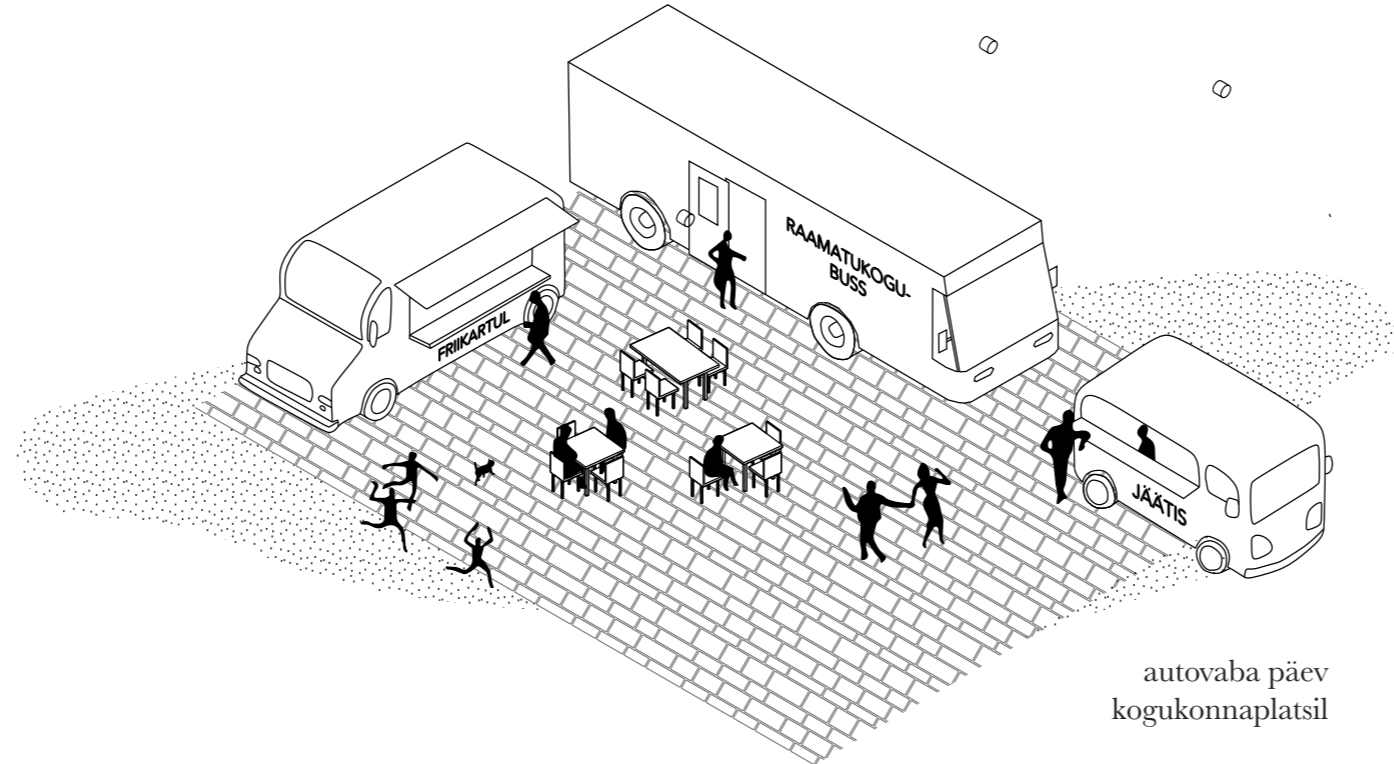
avaliku ruumi rajamine hõredasse eeslinna

- 1 olemasolev lasteaed
- 2 kogukonnaplats
- 3 puistee
- 4 uued rajad
- 5 kodukontor, juuksur, habemeajaja või muu väikeettevõtte

Laagri äärealad asukoht võrgustikus

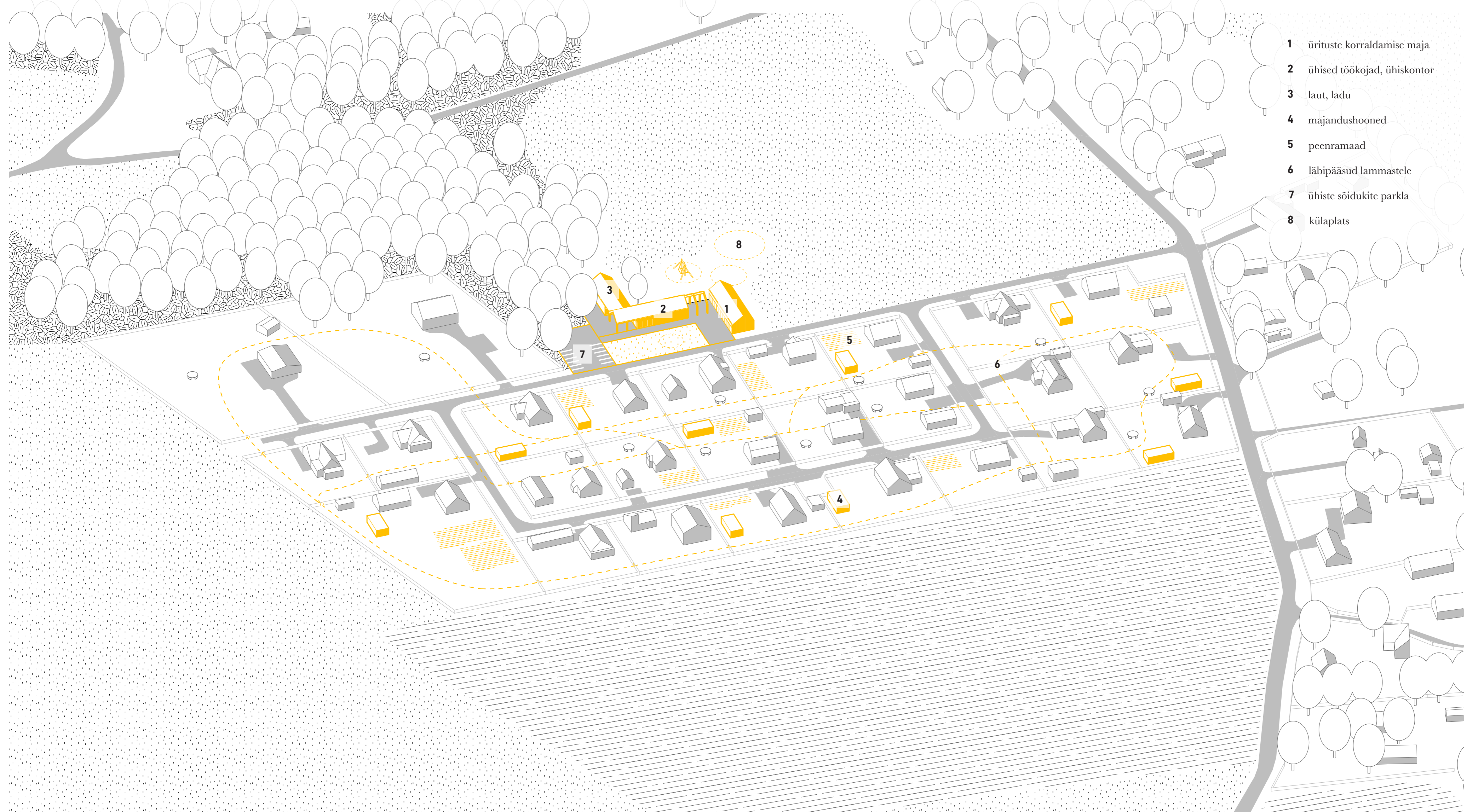

autovaba päev kogukonnaplatsil

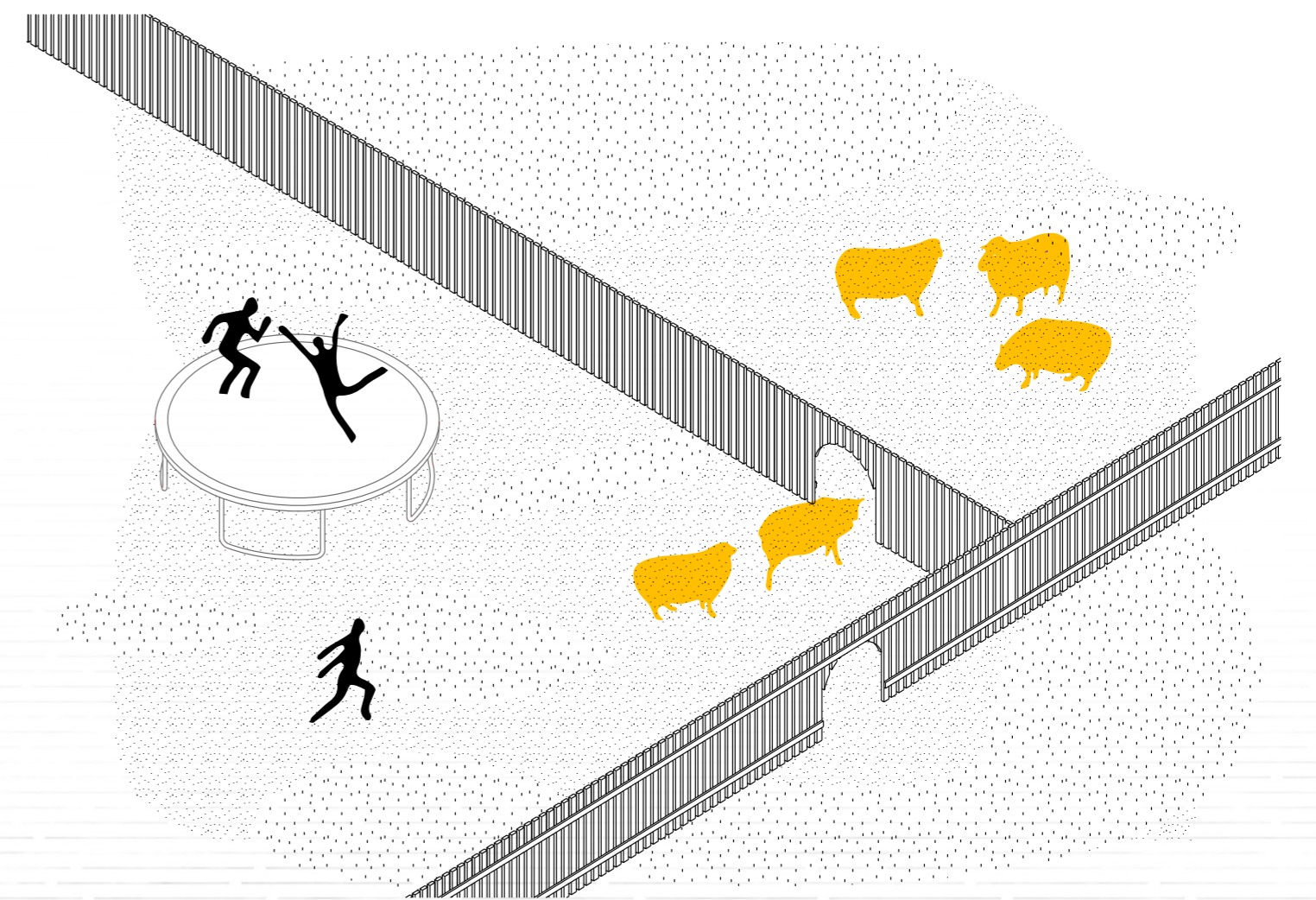

VÄLJASPOOL LINNASTUMISE PIIRI

kinnisvarakülast isemajandavaks kogukonnaks

isemajandavad kogukonnad
Tallinna lähiumbruses

augud aedades

